

**Almindelige betingelser**  
for udførelse af ledningsanlæg m.m.  
i Holbæk Kommunes landeveje

Teknik og Miljø

1. januar 2010

## Indholdsfortegnelse

|     |                                                                                                          |         |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 00. | Indledning.....                                                                                          | side 3  |
| 01. | Gravetilladelse .....                                                                                    | side 3  |
| 02. | Kvalitetssikring .....                                                                                   | side 4  |
| 03. | Andre anlæg mv. ....                                                                                     | side 4  |
| 04. | Retningslinjer for placering af ledningsanlæg.....                                                       | side 4  |
| 05. | Afmærkning mv. under arbejdets udførsel.....                                                             | side 5  |
| 06. | Information .....                                                                                        | side 5  |
| 07. | Arbejdets udførsel .....                                                                                 | side 6  |
| 08. | Bevaringsforanstaltninger for beplantning på kommunalt<br>areal i forbindelse med gravearbejder mv. .... | side 8  |
| 09. | Sætning og andre skader.....                                                                             | side 9  |
| 10. | Sikkerhedsstillelse .....                                                                                | side 9  |
| 11. | Udgifter og ansvar .....                                                                                 | side 9  |
| 12. | Rådighed over vejareal.....                                                                              | side 10 |
| 13. | Ejerforhold, fjernelse, påvisninger og registreringer mm. ....                                           | side 10 |

## **0.00 Indledning**

- 0.01 Disse ”**Almindelige betingelser for udførelse af ledningsanlæg m.m.**” er gældende for alle gravearbejder, som udføres på veje/stier, der bestyres af Holbæk Kommune. Betingelserne er udarbejdet på grundlag af de nuværende kendte normer, love og regler for at sikre, at de arbejder, som udføres på Holbæk Kommunes veje, bliver gennemført på et kvalitetsmæssigt højt niveau og registreret på behørig vis. Specielt hvor der skæres eller fræses i eksisterende asfaltbelægninger, er det af største vigtighed, at arbejdet udføres i en høj kvalitet, da den eksisterende belægning lider meget under et indgreb, hvormed belægningens levetid vil blive væsentligt reduceret. Nuværende Almindelige betingelser er supplerende betingelse i forhold til ”Standardregulativ for udførelse af ledningsarbejder og andre arbejder i og over veje” af februar 1995.
- 0.02 Veje der ikke er omfattet af disse betingelser er: Private fællesveje i landzone  
Private fællesveje i landzone betragtes som privat ejendom, således at ledningsejeren må forhandle direkte med den pågældende ejendomsbesidder eller anvende ledningslovgivningens muligheder for ekspropriation.

## **1.00 Gravetilladelse**

- 1.01 Der må ikke graves i noget element i vejarealet, uden at der foreligger en gravetilladelse fra Holbæk Kommune, Teknik og Miljø.
- 1.02 Ansøgning om gravetilladelse skal ske via Web GT eller blanket på Holbæk Kommunes hjemmeside ([www.holbaeknettet.dk](http://www.holbaeknettet.dk)).
- 1.03 Uopsættelige reparationer af eksisterende anlæg kan dog påbegyndes, men vejmyndigheden og politi skal straks underrettes herom og tilsendes graveansøgning, skilteplan, omkørsel m.m.
- 1.04 En kopi af gravetilladelsen skal under hele arbejdsperioden forefindes på arbejdsstedet, og på forlangende forevises til Tilsyn/myndighed fra Holbæk Kommune.
- 1.05 En gravetilladelse skal være udnyttet inden for den frist, som er anført i tilladelsen. Indstilles et arbejde inden det er færdiggjort, skal dette meddeles til Holbæk Kommune Teknik og Miljø, ligesom det skal meddeles, når arbejdet evt. genoptages.
- 1.06 En gravetilladelse kan tilbagekaldes, såfremt ledningsejeren eller dennes entreprenør har tilsidesat vilkår for tilladelsen eller påbud eller anvisninger i denne.  
Holbæk kommune vil færdiggøre entreprisen efter gældende regler, på ledningsejerens bekostning
- 1.07 Såfremt flere ledningsejere ansøger om gravetilladelser på samme strækning, eller hvis Holbæk Kommune har kendskab til, at en anden ledningsejer vil ansøge om at grave på samme strækning, som der søges om, kan Holbæk Kommune bestemme, at der skal udføres samgravning selv om ledningsejeren(e) herved skal fremskynde eller udsætte arbejdet en kortere periode. Det er derfor vigtigt at Holbæk Kommune orienteres så tidligt som muligt, når der opstår planer om anlæg på Kommunens veje.

## **2.00 Kvalitetssikring**

- 2.01 Det er entreprenørens opgave at kvalitetssikre og dokumentere, at alle arbejder udføres i.h.t. gældende vejregler, således at arbejdet udføres på et kvalitetsmæssigt højt niveau. På forlangende skal entreprenøren over for Holbæk Kommune kunne dokumentere, at der er anvendt de foreskrevne materialer og at disse er korrekt indbygget, herunder komprimeret på behørig vis. Konstateres det, at kvaliteten af det udførte arbejde ikke er tilfredsstillende, skal arbejdet gøres om på ledningsejerens bekostning. Arbejdet udføres på ledningsejerens ansvar, og denne kan pålægges at anvende en anden entreprenør til at gøre arbejdet om.
- 2.02 Holbæk Kommune prioriterer sikkerhed på et højt niveau, så ledningsejer- og entreprenørarbejde skal foregå med mandskab, som har bestået kurset ”Vejen som arbejdsplads”. Mandskabet skal kunne fremvise et gyldigt kursusbevis på forlangende til Tilsyn/myndighed fra Holbæk Kommune.

## **3.00 Andre anlæg mv.**

- 3.01 Det påhviler ledningsejeren selv at fremskaffe fornødne ledningsoplysninger og tilladelser af enhver art fra andre myndigheder/ledningsejere, hvilket skal ske via ledningsejerregistret (LER).
- 3.02 Såfremt anlæggets udførelse giver anledning til flytninger, ændringer eller medfører risiko for beskadigelser af eller gener i bestående anlæg, må ledningsejeren selv træffe de fornødne aftaler med ejeren af disse anlæg. I tilfælde af uenighed om placeringen i trace træffer Holbæk Kommune afgørelse.
- 3.03 Eksisterende anlæg må ikke flyttes eller ændres uden skriftlig tilladelse fra vedkommende ledningsejer og fra Holbæk Kommune. Omkostningerne til flytning eller ændring afholdes af den ledningsejer, der er årsag til arbejdet. Såfremt behovet for ændringen skyldes vejtekniske forhold, kan udgiften pålægges ejeren af det eksisterende anlæg.
- 3.04 Det må påses, at MV-blokke, skelpæle, km-sten, spoler fra signalanlæg, tællestationer og vintervarslingsanlæg, der er anbragt i vejareal, ikke beskadiges eller bringes ud af stil-ling. Såfremt der under arbejdet kan opstå fare herfor, må der forinden rettes henvendelse til Holbæk Kommune. Eventuel retablering må ikke udføres af ledningsejeren eller dennes entreprenør. Det vil i givet fald blive udført ved Holbæk Kommunes foranstaltning på ledningsejerens bekostning.

## **4.00 Retningslinjer for placering af ledningsanlæg**

- 4.01 Tværgående anlæg under kørebaner skal som udgangspunkt udføres med styret underboring eller evt. rørtryk.
- 4.02 På broanlæg kan ledningsanlæg normalt kun tillades ved anvendelse af kabelblokke eller rør i brokonstruktionen, og til dels i befæstede arealer eller rabatter.

4.03 Retningsændringer skal udføres i vinkler på ca. 45 eller 90°. Endvidere skal der altid skæres helt igennem belægningslagene. Evt. overløb i skærringer efterfyldes med asfaltmørtel.

4.04 I bymæssige bebyggelser kan Holbæk Kommune i visse tilfælde forlange, at forsyningsledninger etableres i begge vejsider.

## **5.00 Afmærkning m.v. under arbejdets udførsel**

5.01 Ledningsejeren er ansvarlig for, at arbejdsområdet er forsvarligt afmærket i henhold til færdselsloven og de gældende vejregler for afmærkning af vejarbejder, samt bestemmelser herom i arbejdsmiljøloven.

Al afspærring, afmærkning og skiltning skal foretages i overensstemmelse med Vejdirektoratet "Håndbog for afmærkning af vejarbejde, 2008" eller seneste udgave, og i øvrigt efter politiets og Holbæk Kommunes anvisninger.

5.02 Eventuel omlægning af trafik foretages af ledningsejeren efter aftale med Holbæk Kommune og politiet, samt orientering i lokale aviser, hjemmesider m.m.

5.03 Skilteplaner skal vedlægges graveansøgningen.

## **6.00 Information**

6.01 Ved større og længerevarende ledningsarbejde skal der sættes info-tavler op ved byporten. Info-tavlerne skal indeholde:

- arbejdsperiode
- ledningstype
- kontakttелефонnummer til klagehenvendelser m.m.

Info-tavlerne må IKKE indeholde nogen form for reklamer.

6.02 Der skal informeres via pressen og sendes brev ud til berørte borgere samt lokalfora. Brevet skal indeholde:

- afsender
- arbejdets art, samt stedangivelse
- udførelsesmetode
- arbejdsperiode
- kontakttелефонnummer til klagehenvendelser m.m.

Forsalg til breves indhold kan ses på Holbæk kommunes hjemmeside ([www.holbaeknettet.dk](http://www.holbaeknettet.dk))

Udgifterne til info-tavlerne, annoncering samt infobrevene påhviler ledningsejeren.

## **7.00 Arbejdets udførsel**

- 7.01 Generelt skal alle gældende vejregler og normer efterleves, i det omfang, de er relevante for arbejdets udførsel.
- 7.02 I henhold til § 106, stk. 3 i lov om offentlige veje udføres arbejder på ledninger i eller over offentlige veje af vedkommende ledningsejer, medmindre andet er bestemt. Holbæk Kommune kan kræve, at retableringsarbejder i forbindelse med ledningsarbejder udføres ved Holbæk Kommunes foranstaltning og på ledningsejerens bekostning.
- 7.03 Asfaltarbejder må kun udføres af arbejdsbold, som er fortrolige med dette arbejde. Asfaltarbejdet udføres prima med metode 2 evt. metode 4. Kriterierne for anvendelse af metode 4 er vejens tilstand og trafikbelastning.
- Metode 2:  
Der etableres med gab 0 og ca. 2 cm slidlag 06 pulverasfalt i toppen. Dette betyder, at der vil være en 2 cm høj kant indtil ledningsgraven bliver helt lukket med slidlaget senest 8 dage efter.
- Metode 4:  
Der etableres med gab 0 til top. Et år efter topfræses med et overlap på ledningsgraven på 10 cm og 2-3 cm dybt, hvorpå der etableres slidlag.
- 7.04 Holbæk Kommune kan fastsætte tidsfrister for arbejdets færdiggørelse, herunder oprydning.
- 7.05 Såfremt der under udgravningsarbejdet konstateres dårlige bundforhold eller betydelig vandtilstrømning, skal ledningsejeren straks underrette Holbæk Kommune herom og træffe de nødvendige forholdsregler mod udskridning m.m.
- 7.06 Det opgravede fyld skal i videst mulig omfang genanvendes for ikke at ændre på den bestående frostsikkerhed/farlighed. Komprimering og opbygning skal derudover ske i.h.t. gældende vejregler. Holbæk Kommune kan fastsætte nærmere specifikationer/regler for komprimering.
- 7.07 Hvis det opgravede fyld af Holbæk Kommune skønnes uegnet til genanvendelse, erstattes det med frostsikkert materiale. Materialet skal udlægges og komprimeres som angivet under afsnit 7.06. Holbæk Kommune kan fastsætte nærmere specifikationer for materialet.
- 7.08 Ved opgravning skal belægningsmaterialer, muld og råjord holdes separeret.
- 7.09 Såfremt der er opgravede materialer, der ikke genanvendes på stedet, skal dette anmeldes til Holbæk Kommune i henhold til "Lov om forurennet jord" kapitel 6, § 50.
- 7.10 Endeligt og midlertidigt reetablerede belægninger, kantsten, belægningssten, fliser og lignende skal ligge fuldstændig plane og i højde med tilgrænsende urørt belægning uden fremspringende kanter.

- 7.11 Reetablering af ledningsgraven følger gældende regler, samt nedennævnte punkter:
- Eksisterende ubeskadigede kantsten, belægningssten, fliser og lignende kan genanvendes. Hvor der forud for arbejdets påbegyndelse ved **vejsyn** kan påvises knækkede eller beskadigede sten/fliser, kan der evt. træffes aftale om udskiftning af disse med nye, som kan afhentes på én af Holbæk Kommunes materielplasser. Dette afhænger af kommunes driftsøkonomi.
  - Ved asfaltfortove eller lignende kan der ikke accepteres at der evt. er mindre felter op mod eksempelvis bagkant, kabelkasse, kantsten mv., hvilket medfører at der reetableres ind til disse forhold på ledningsejerens foranstaltning.
  - På reetablering af den øvrige fortovsbelægning på strækningen, kan/bør der træffes aftale om udskiftning af belægning ved levering af materialer eller pris på udskiftning efter nærmere forhandling med Holbæk Kommune inden ledningsarbejdet opstartes. Kommunen vil dog ikke give et forhåndstilsagn, da det afhænger af Kommunens driftsøkonomi.
- 7.12 Rabatarealer skal efterreguleres omhyggeligt og bedst muligt tilbageføres til oprindeligt udseende. Efter regulering skal der sås græs med en blanding tættest muligt på den eksisterende.
- 7.13 Våde eller frosne materialer, sne, is eller affald må ikke anvendes/genanvendes. Stenstørrelser over 30 mm, må ikke forekomme i overfladen (af hensyn til faren for stenkast ved fremtidig græsslåning).
- 7.14 Kasserede materialer og affald skal fjernes inden arbejdspladsen forlades. Såfremt dette ikke sker, kan Holbæk Kommune bortskaffe evt. henlagte materialer og affald, på ledningsejerens bekostning.
- 7.15 Retablering skal godkendes af Holbæk Kommune inden for garantiperioden.
- 7.16 Overskrides tidsfrister, som er fastsat for retableringens fuldførelse, eller er der mangler ved det færdige arbejde, som ikke er afhjulpet senest 30 dage efter at påtale har fundet sted, kan Holbæk Kommune uden varsel udføre retableringen, henholdsvis afhjælpe manglerne, på ledningsejerens bekostning.
- 7.17 Retableringsarbejder m.m., der er til fare eller ulempe for trafikken, skal dog færdiggøres straks efter påkrav. Sker dette ikke, vil Holbæk Kommune straks udbedre skaden på ledningsejerens bekostning.
- 7.18 Hvor der er fremsat krav om krydsninger af kørebaner m.m. uden opgravning i selve belægningen, skal dette udføres ved styret underboring eller evt. rørtryk.
- 7.19 Tværgående trykledninger i kommuneveje skal udføres med forerør, hvis indvendige diameter tværsnitsareal mindst skal være det dobbelte af ledningens udvendige tværsnitsareal. Trykledningen skal desuden tilsluttes mindst én rørbrønd med en diameter på mindst 30 cm. uden for vejens rabat. Brøndens dæksel skal kunne skydes op ved overtryk eller trykket skal kunne aftages på anden vis.

- 7.20 Riste og dæksler over brønde i befæstede arealer skal være med ”flydende” karm, og oversiden skal være i plan med belægningens overflade eller max. 5 mm. lavere. Dækslerne skal være 40 tons kørebanedæksler af en type, som aftales med Holbæk Kommune.
- 7.21 Ved arbejde i nærheden af træer og anden beplantning må det sikres, at disse ikke beskadiges. Ledningsejeren er erstatningsansvarlig for evt. skader på træer og anden beplantning (se vilkår i gravetilladelsen).
- 7.22 Holbæk Kommune har ingen ansvar for beskadigelser af anlæg hidrørende fra beplantninger, nedfaldne grene og væltede træer og lignende, eller for skader, der evt. ved beskæring eller rydning af træer, med mindre der fra Holbæk Kommunes side har været udvist grov uagtsomhed.
- 7.23 Er der behov for beskæring af Holbæk Kommunes beplantning for at kunne fremføre ledninger eller andet, må dette kun gøres efter aftale med Holbæk Kommune og på Kommunens betingelser. Beskæringen foretages af ledningsejeren på dennes ansvar og bekostning.
- 7.24 Holbæk Kommune kan kræve selv at udføre f.eks. vejarbejder i forbindelse med ledningsarbejder, eller at lade det udføre af anden entreprenør hvis f.eks. arbejdet skal koordineres med andre tilsvarende opgaver, hvis ledningsejeren ikke overholder vilkår for arbejdets udførelse eller såfremt andre væsentlige forhold gør sig gældende. Holbæk Kommunes omkostninger i denne anledning betales af ledningsejeren.
- 7.25 Er der, efter udførelse af et gravearbejde, mangler ved retableringen, som ikke kan afhjælpes af ledningsejeren inden for en given frist, som fastsættes af Holbæk Kommune, kan Holbæk Kommune lade manglerne afhjælpe på ledningsejerens bekostning.
- 08.00 **Bevaringsforanstaltninger for beplantning på kommunalt areal i forbindelse med gravearbejder mv.**
- 08.01 Gavearbejde og passage af træer på kommunalt areal, f.eks. jordregulering, kabelnedlægning eller lignende, må ikke ske indenfor trækronernes drypzone + 1 m., dog min. 2 m. fra stammen.
- 08.02 Gravearbejde o.lign. ved anden beplantning herunder hække og buske, må ikke ske indenfor en zone af 0,5 m. fra yderste grenes basis ved jordoverfladen.
- 08.03 Såfremt beplantning på kommunalt areal, herunder træer, ønskes berørt eller passeret indenfor ovenstående zone, skal dispensation søges i Teknik og Miljø, Holbæk Kommune. Evt. kan tillades passage ved skydning af forerør på min. 4 m. dybde.
- 08.04 Såfremt det fremtidige terræn udenfor beplantningens drypkant afviger væsentligt fra eksisterende terræn, skal jordvolumet sikres effektivt ved støttemur eller lignende.
- 08.05 Såfremt grundvandsforholdene ændres skal jordvolumet sikres, dels med vandingsmulighed og dels ved en effektiv dræning.

- 08.06 Beplantningerne skal ved vanding m.v. holdes i god vækst byggeperioden igennem.
- 08.07 Såfremt beplantningen befinder sig indenfor byggepladsarealet, opsættes som beskyttelse et kraftigt hegn i mindst 1,8 m's højde, for træers vedkommende udenfor kronernes drypkant dog min. 2 m fra stammen.
- 08.08 Såfremt beplantning på kommunalt areal, uden aftale med Holbæk Kommune ryddes eller beskadiges, pålægges skadevolderen at genplante med samme art, størrelse samt kvalitet som den ryddede plantevækst eller den biologisk størst mulige, efter anvisninger fra Holbæk Kommune.
- 9.00 Sætninger og andre skader**
- 9.01 Eventuelle sætninger m.v. i graveområder i vejarealer, som konstateres inden for 2 år efter godkendt færdigmelding, skal udbedres på ledningsejerens bekostning.
- 9.02 Såfremt det konstateres, at der ved retablering af asfaltbelægning er anvendt uegnet materiale eller udført dårlig klæbning eller komprimering, skal belægningen affræses og erstattes med nyt.
- 10.00 Sikkerhedsstillelse**
- 10.01 Holbæk Kommune kan forlange, at ledningsejeren stiller sikkerhed i form af bank eller forsikringsgaranti, hvis størrelse bestemmes af Holbæk Kommune i hvert enkelt tilfælde. Dette skal ske forud for arbejdets påbegyndelse for at sikre, at ledningsejeren kan opfylde sine forpligtelser over for vejbestyrelsen.
- 10.02 Afhjælpningsforpligtelsen er ikke begrænset til den stillede sikkerhed
- 10.03 Sikkerhedsstillelsen frigives, når den i pkt. 8.01 nævnte frist er udløbet, med mindre der forinden af Holbæk Kommune er stillet krav om afhjælpning af fejl eller mangler. Ved udløbet af fristen kan anlægsejeren anmode om besigtigelse af arbejdet. Når dette er godkendt og afhjælpningsperioden er udløbet, kan sikkerheden frigives.
- 11.00 Udgifter og ansvar**
- 11.01 Alle udgifter i anledning af arbejdets gennemførelse og anlæggets senere vedligeholdelse påhviler ledningsejeren. Holbæk Kommune skal, af ledningsejeren, holdes fri for ethvert krav fra tredjemand som følge af manglende afspærring, afmærkning, belysning eller som følge af anlæggets tilstedeværelse.
- 11.02 Holbæk Kommune er ikke ansvarlig for skade på anlægget som følge af ordinær drift og vedligeholdelse af vejen. Ved direkte uagtsomhed fra Holbæk Kommunes side, afgøres erstatningsspørgsmål ud fra dansk rets almindelige erstatningsregler.
- 11.03 Tvister mellem ledningsejeren og tredjemand er Holbæk Kommune uvedkommende.

## **12.00 Rådighed over vejareal**

- 12.01 Holbæk Kommunes rådighed over vejarealerne, indskrænkes i ingen henseende som følge af anlæggets etablering og tilstedeværelse.
- 12.02 Hvis Holbæk Kommune finder det påkrævet, kan anlægget forlanges flyttet inden for en passende frist og uden udgift for Holbæk Kommune. Dette kan f.eks. være på grund af vejregulering, placering af skilte eller anden ændring med vejmessigt formål jf. lov om offentlige veje § 106.

## **13.00 Ejerforhold, fjernelse, påvisninger og registreringer mm.**

- 13.01 Når en ledningsejer selv ønsker at nedgrave flere kabelrør, end der umiddelbart er behov for, skal dette meddeles Holbæk Kommune. Efterhånden som kabelrørene udnyttes, skal dette ligeledes meddeles Holbæk Kommune.
- 13.02 Uanset antallet af kabelrør, som nedlægges i samme gravning, gives gravetilladelsen til den ledningsejer, som forestår nedgravningen. Det vil også fremover være denne ledningsejer, der hos Holbæk Kommune er registreret som ledningsejer, og denne vil være ansvarlig for samtlige rør i gravningen. En evt. fremtidig flytning (jf. pkt. 11) vil altså påhvile denne ledningsejer. Undtagelse herfra kan f.eks. være ved samgravninger (se pkt. 1.07).
- 13.03 Anlæg, som bliver uaktuelle (som ikke mere skal anvendes), skal fjernes på ledningsejerens bekostning og efter aftale med Holbæk Kommune.
- 13.04 Efter behov påhviler det ledningsejeren at påvise beliggenheden af sine anlæg. Kan ledningsejeren ikke, inden for en rimelig tid, påvise beliggenheden tilpas nøjagtig, vil eventuel skade på anlægget påhvile ledningsejeren.
- 13.05 Ledningsejeren skal registrere sine anlægs beliggenheder i henhold til DS-norm for registrering af ledninger, ligesom der altid skal foretages registrering i Ledningsejerregistret (LER).
- 13.06 Ledningsejeren skal til enhver tid holde Holbæk Kommune orienteret om relevante kontaktpersoner og disses telefonnumre, især ved eventuelt ejerskifte.
- 13.07 I tilfælde af, at ledningsejers rettigheder overgår til en ny ejer, overgår ledningsejerens rettigheder og forpligtelser i henhold til tilladelsen, samtidig til denne.